

Výtvarné nápady zaří 2019

Jana Podzemná

hit letošního léta...sliz
kreativní obálky na principu náhody

hit letošního léta...sliz

-modelování
-výtvarný experiment

Náročnost: ***

Věk: cca od 3 let s dohledem +oblíbené i u školáků

Návody na roztočivé druhy slizu různých složení a konzistencí se objevují na internetu, youtube a děti je znají a mají je v oblibě, možná i přesto, že dospělý většinou tuto aktivitu moc nechápe. I když to vypadá jako novinka, historie výroby sahá do 70. a 80. let. Zajímavá je jednak výroba čili takové menší chemické experimentování, tak i následné hraní si s hmotou. Sliz (podle druhu složení lze různě natahovat, motat, děrovat, zakombinovat do něj plastové figurky, a pak je zase vysvobodit. Můžeme do hladkého slizu bez hrubších přísad foukat pomocí hustilky na kola či nafukovačků na matrace a za všeobecného veselí vyrábět bubliny. Další množství experimentů skýtá přidávání různých příměsí, jako třeba třípytek, polystyrenových kuliček (pouze pro odvážné a otrlé...), drobných dekorací bez ostrých hran nebo třeba zbytků jemných barevných písků.... Lze vyrobit průsvitný sliz (musí být průsvitné PVA lepidlo nebo škrob), sliz barevný, nadýchaný, záleží hodně na druhu přísad a typu lepidel.

Poučila jsem se od svých dcery a mladých youtuberů a vybrala hmoty co nejjednodušší na výrobu s ohledem na dostupnost surovin+výsledek. Je to vždy trochu pokus a lze klidně začít v malém množství.

Hlavní přísadou je tekuté lepidlo, osvědčený je Herkules nebo tzv. PVA lepidla na bázi polyvinylacetátu.

Základní sliz ze snadno dostupných surovin:

Potřeby a pomůcky:

- 1 díl lepidla Herkules + 1 díl tekutého mýdla, začněte třeba v menším, např. 1 polévková lžice lepidla+1 pol. lžice tek. mýdla.

- barvivo (např. trošku tempery či potrav. barviva)

- jedlá soda, přidává se opatrně!

- plastový kelímek na uchování, miska se lžičkou

Ingredience jsou nezávadné, při výrobě se mohou zapojit děti.

Návod je jednoduchý a dobře patrný například i z tohoto [videa](#).

Lepidlo se promíchá s tekutým mýdlem v poměru zhruba 1:1, mýdla může být i méně, můžeme přimíchat i barvivo. Pořád mícháme a přisypáváme sodu po špetkách, hmota začíná houstnout. Až se odlepuje od lžice a misky, můžeme i hnětat rukou a se sodou už opatrně. Mohlo by se to zdrcnout a už to není ono. Hotový sliz může ještě pouštět vodu, tak ho necháme ustát a znova uhněteme. Případně, když je hmota tekutější je dobré mít po ruce lepidlo a kapku tam přidat. Dá se experimentovat. Případně tekuté mýdlo úplně vynechat a pracovat jen s lepidlem a sodou+trocha barviva.

Sliz je pak takový natahovací, mírně připomíná plastelínu, ale není mastný, trochu trhací (když je více sody), dobrý na hraní a kombinace s plastovými hračkami, krájení atp.

Pokud je sliz hodně tuhý pomáhá nechat ho ponořený chvíli v misce s horkou vodou.

Tahací sliz z pěny na holení:

Není nad to, když se slizík dá různě natahovat, motat a je jemný a nadýchaný.

K výrobě je potřeba borax, jehož použití je diskutabilní, proto doporučuji vyrobit sliz dětem předem. Nebo alespoň boraxovou vodu, která slouží jako aktivátor a způsobuje zhuštění hmoty do formy slizu.

Potřeby a pomůcky:

- pěna na holení+lepidlo, cca 1:1

- aktivátor z boraxu, dobré je mít kapátko nebo jej přidávat lžičkou

- můžeme přidat krém na ruce nebo tělové mléko

Jemnost a nadýchanost dodá pěna na holení (pánská-levná stačí). Nejprve bude potřeba vyrobit si boraxovou vodu (aktivátor). Borax seženeme nejlépe z drogerie nebo zahradnických potřeb.

Někdo používá boraxovou vodu či dává roztok na kontaktní čočky. Borax je obsažen také v pracích práscích, proto existují i návody na sliz, kde je přísadou prací prášek apod.

Výroba boraxové vody: ve 2 dcl horké vody rozpustit 1 čajovou lžičku boraxu. Aktivátor se může přidávat i studený. Když dáte trochu boraxu více, nic se nestane, jen bude účinnější a hmota bude rychleji tuhnout, musí se přidávat opatrně, po kapkách.

Sliz připravíte odvážně i tzv. od oka. Principem je smíchání cca stejného množství lepidla a pěny + přidávání aktivátoru-boraxové vody, který hmotu zahustí. Pokud hmota stále lepí a nejde od misky, přidáváme po kapkách aktivátor. V opačném případě lepidlo, či trochu pěny, pokud se nám to zdá tuhé. Nakonec na zjemnění a lepší elasticitu můžete vmodelovat trochu krému na ruce či tělového mléka nebo tam kapku zamíchat spolu s lepidlem a pěnou.

Tento sliz je trochu více natahovací a lepivý, lze do něj zapracovat i další ingredience jako třpytky atp.

Další zajímavý návod na vesmírný, trochu průsvitný sliz ze škrobu jsem našla [v tomto článku](#).

kreativní obálky na principu náhody

-práce s papírem, kreslení

-experiment, využití netradičních materiálů, recyklace

Náročnost: ***

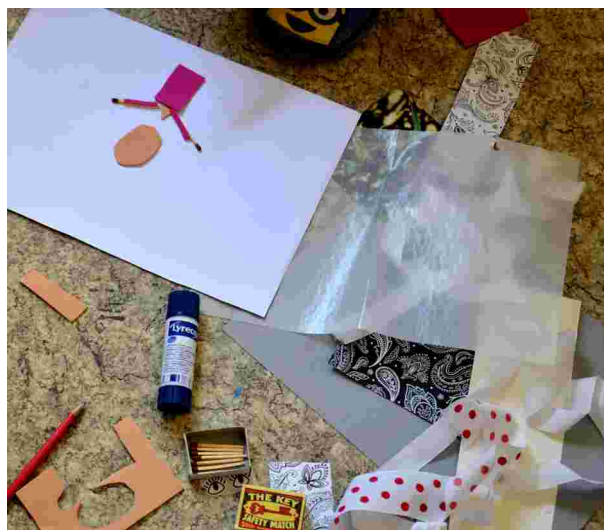
Věk: cca od 6 let

Jedná se o vytváření koláží, obrázků, různých montáží i prostorových objektů na základě materiálu, který dítě (klidně i hravý dospělák) nalezne v obálce, kterou si zvolí (vylosuje).

Vhodné pro vyplnění času, na zahnání nudy, kdy už je vše hotovo nebo i jako samostatný výtvarný úkol.

Tvořit mohou (hlavně starší děti) volně s takřka surrealistickým principem náhody.

Nebo můžeme načrtnout nějaké základní téma a podle toho i přizpůsobit obsah obálky.

Základním pravidlem je tvořit pouze z toho, co

najdeme v obálce a vše se musí nějak využít. Jako pomoc si můžeme vzít pouze nejzákladnější výtvarný materiál: psací a kreslicí potřeby, lepidlo, lepicí pásku, nůžky.

Pravidla si můžeme libovolně přizpůsobit svému účelu, např.: o to, co dítě z obálky nevyužije se může podělit s kamarádem, možnost výměny věci za věc, atp.

Pokud máme dáno téma, na které se bude tvořit, můžeme i přizpůsobit obsahy obálek. Např. na téma pohádkových postav se do obálek se hodí kolečka a ovály z papíru-pro hlavu, proužky papíru, špejle, dřevěné špachtle pro ruce, nalepovací oči, knoflíky, vlna, zbytky textilu, krajek, vata...

Nebo naopak můžeme do obálek vložit materiál naprosto nesourodý a na první dojem neslučitelný, o překvapení a kreativní řešení jistě nebude nouze.

Potřeby a pomůcky: (aneb, co by v obálkách nemělo chybět- jinak je vše na vaší kreativitě a nápadu, případně sbírce materiálu:-)

- obálky různých velikostí nebo podle potřeby a záměru
- velká taška nebo koš na všechny naplněné obálky
- tvrdé papíry (A4, A5, A6) poslouží jako podložka nebo i materiál na tvoření
- zbytky různých pestrobarevných papírů
- něco netradičního a nečekaného (knoflík, kamínek, samolepka, malá krabička, textilní nášivky, kus alobalu, plastu...)
- ústřižky obrázků z časopisu, pohlednice, písmena...

Postup:

Obálka vůbec nemusí být přečpaná materiálem, méně znamená více, neměl by chybět kus papíru nebo nějaká věc, která poslouží jako základ-podložka. V případě, že chceme vyrábět prostorové věci, použijeme větší obálky či taštičky a doplníme je materiálem i na prostorové tvoření (trubičky, krabičky, igelit, textil, zbytky lega atp.) Povolíme využití papírové pásky, izolepy, případně tavné pistole nebo dobrého lepidla.

Ideální je použít stejné nenápadné obálky, ale můžeme si i vyhrát a zamíchat mezi obálky barevné varianty nebo odlišné taštičky. Děti po nich samozřejmě sáhnou dříve. V tom se může skrývat chyták, materiál tam bude tím skromnější, čím krásnější bude obálka nebo tam může číhat jiné překvapení:-).

Tipy:

- Je možné losovat obálky poslepu.
- Děti mohou připravovat obálky pro ostatní (kamaráda ve dvojici) apod. z doneseného materiálu a toho, co je k dispozici.
- Obálky můžeme mít na výtvarných lekcích předem nachystány do zásoby pro ty, co mají hotovo. Na vyplnění zbylého času jako doplňkovou činnost.
- Pokyny k tvoření můžeme detailněji popsat na lístečku uvnitř obálky. (Hodí se spíše pro starší).
- Tip na recyklaci např. potištěných kancelářských papírů: místo obálek slepíme 2 archy papíru izolepou, naplníme materiálem a uzavřeme.

Kontakt: Jana Podzemná, jana@vytvarnenavody.cz
www.vytvarne-navody.cz/blog/

kniha Výtvarný inspiromat, on-line program výtvarný rok, šablony, inspirace na blogu jsou k dispozici na webu:
www.vytvarne-navody.cz

Videonávody, fotky, články, inspiraci,
přidávám také na Facebook do: [Výtvarné nápady Jany Podzemné](#)